Bili?imsel (Bilgi ??lemsel, Computational) Dü?ünme Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bili?imsel (Bilgi ??lemsel, Computational) Dü?ünme Becerileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17880

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bili?imsel (Bilgi ??lemsel, Computational) Dü?ünme Becerileri Ölçe?i (BDÖ), bireylerin bili?imsel dü?ünme yeteneklerini çok boyutlu olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? öz-bildirim tipi bir ölçektir. Ölçek, 2020 y?l?nda Ahmet Dolmac? ve Nuri Akhan taraf?ndan gerçekle?tirilen kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? sonucunda olu?turulmu?tur. BDÖ, toplam 40 maddeden ve 5 ayr? faktörden olu?maktad?r. Maddeler, 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak yan?tlanmaktad?r (Kesinlikle kat?lm?yorum'dan Kesinlikle kat?l?yorum'a). Ölçe?in psikometrik özellikleri, aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri ile desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Bili?imsel dü?ünme, Bilgi i?lemsel dü?ünme, Ölçek geli?tirme, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör analizi.

Yazarlar

Ahmet Dolmac?, Nuri Akhan

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin kar??la?t?klar? problemleri, bilgisayar bilimlerinin temel prensiplerini kullanarak analiz etme ve çözme yetkinliklerini ölçmektir. Bu beceri setleri, özellikle e?itim ve teknoloji alanlar?nda bireylerin analitik ve sistematik dü?ünme kapasitelerini ortaya koymaktad?r.

BDÖ, ö?rencilerin ve e?itimcilerin bili?imsel dü?ünme düzeylerini belirleyerek, müfredat geli?tirme ve e?itim stratejilerini optimize etme süreçlerine bilimsel bir dayanak sa?lamay? hedefler.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, literatürde kabul gören bili?imsel dü?ünme yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle; ayr??t?rma (decomposition), örüntü tan?ma (pattern recognition), soyutlama (abstraction), algoritmik dü?ünme (algorithmic thinking) ve de?erlendirme (evaluation) gibi temel bile?enleri içerir. Ölçek, bu bile?enlerin her birini kapsayan be? faktörlü bir yap? sergilemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla kapsaml? analizler yürütülmü?tür. Bu süreçte, maddelerin ilgili yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için alan?nda uzman ki?ilerin görü?lerinden faydalan?lm??t?r. Geçerlik çal??malar?, yeterli büyüklükte bir örneklem grubu

ARABPSYCHOLOGY.COM

üzerinde gerçekle?tirilmi? ve istatistiksel olarak aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ile do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yöntemleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? do?rulayarak yap?sal geçerli?ini kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

BDÖ'nün güvenirlik analizleri, geçerlik çal??malar?yla paralel bir biçimde yürütülmü?tür. ?ç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar?n?n hesaplanmas? ve faktör analizlerinden elde edilen sonuçlar, ölçe?in maddelerinin tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermi?tir. Uzman görü?lerinin al?nmas?, maddelerin anla??l?rl??? ve yap?ya uygunlu?u aç?s?ndan güvenirli?e katk?da bulunmu?tur.

Faktör Analizi

Yap?lan istatistiksel analizler, Bili?imsel Dü?ünme Becerileri Ölçe?i'nin 5 faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Ölçek, bu be? faktör alt?nda toplanan toplam 40 maddeden olu?maktad?r. Hem aç?mlay?c? (AFA) hem de do?rulay?c? (DFA) faktör analizleri, bu be? faktörlü modelin veri ile yüksek düzeyde uyum sa?lad???n? ve kabul edilebilir istatistiksel uyum indekslerine sahip oldu?unu teyit etmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme

Format: 5 faktörlü, 40 maddeden olu?an öz-bildirim ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle e?itim bilimleri ve bili?imle ilgili alanlardaki bireyler)

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Genellikle ergenlik dönemi ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik analizleri için yeterli say?da örneklem kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lan nicel öz-bildirim metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Bili?imsel beceriler, Öz bildirim, Likert ölçe?i, E?itsel psikoloji, Algoritmik dü?ünme, Problem çözme.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar Detaylar?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurumsal E-posta Adresi: ahmetdolmaci@duzce.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Düzce Üniversitesi (Sorumlu Yazar: Ahmet Dolmac?)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m ve izinler için sorumlu yazar Ahmet Dolmac? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Makalenin orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: bilisimsel-computational-dusunme-becerileri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Dolmac?, A., ve Akhan, N. (2020). Bili?imsel Dü?ünme Becerileri Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *?nsan ve Toplum Bilimleri Ara?t?rmalar? Dergisi, 9*(3), 3050-3071. doi: 10.15869/itobiad.698736

Makalenin orijinal linki: itobiad.com

Bili?imsel (Bilgi ??lemsel, Computational) Dü?ünme Becerileri Ölçe?i Maddeleri

Derecelendirme: 5'li likert (**Kesinlikle kat?lm?yorum** = 1, **Kat?lm?yorum** = 2, **Karars?z?m** = 3, **Kat?l?yorum** = 4, **Kesinlikle kat?l?yorum** = 5)

Örnek Maddeler:

Bilgisayar ve benzeri teknolojik araçlar? kar??la?t???m bütün problemlerde kullan?r?m.
Problemleri çözerken ortak bir amaca ula?mak için gerekli olan görevleri e? zamanl? olarak yürütürüm.
Problem için üretti?im hipotezlere kendime göre cevaplar veririm.

ARABPSYCHOLOGY.COM